

Pædagog Poul Andersen har arbejdet med angste børn i Viby skoles SFO. Han ved, at det kræver tålmodighed og accept af børnenes angst, hvis de skal blive trygge og udvikle sig.

Du skal være tålmodig

En dreng blev kørt i taxa få hundrede meter fra en institution til en anden, fordi han var bange for at møde nogen, når han gik. En anden mødte hver dag i et halvt år i det samme lokale i SFO'en med den samme voksne, fordi det var for skræmmende at møde alle de andre børn på en gang.

Med 25 års erfaring fra Viby Skoles SFO – primært med børn fra specialklasser – har pædagog Poul Andersen flere gange arbejdet med børn, der er stærkt præget af angst. Hans opskrift er at være tålmodig, skabe tryghed og at tage barnets angst alvorligt.

»Som voksen skal du ikke bare sige til barnet, at det ikke skal være bange. Du skal acceptere, at angsten er virkelig for barnet for at kunne arbejde med den. Og så skal man hjælpe barnet til at flytte sig med små skridt ad gangen,« siger han.

For mange angste børn er det afgørende at være helt tryk ved de voksne i SFO'en. Og det kan tage lang tid. For eksempel satte Poul Andersen sig hver dag i næsten et halvt år

med den samme dreng på den samme plads i SFO'ens værksted.

»Nogle gange fik andre børn lov til at komme ind, andre gange gjorde de ikke. Jeg slusede langsomt andre børn ind, mens jeg var der. Det er en balancegang mellem at skabe tryghed og forudsigelighed for drengen og samtidig ikke isolere ham, så han ikke får mulighed for at skabe venskaber,« siger han.

Langsomt fik drengen det bedre og kunne efter et stykke tid kapere, at SFO-dagen ikke nødvendigvis skulle foregå i værkstedet.

ISBRYDER. Ofte er det angste barn kun trygt ved en eller ganske få voksne. Det stiller krav til de voksne. Poul Andersen har arbejdet med flere børn, hvis verden væltede, hvis det ikke netop var ham, som var der til at tage imod i SFO'en. En af dem blev kørt i taxa til skolen, og han fik det også rigtig svært, hvis taxa-chaufføren ikke var den samme. Det betyder også, at den voksne, som barnet er tryk ved, ikke bare kan gå til pause, for så kan verden ramle sammen for barnet.

I en periode spillede Poul Andersen den ene dag efter den anden fodbold med en angst dreng. Stod det til drengen, skulle ingen andre være med.

»Når andre spurgte, sagde han nej. Her kunne jeg være isbryder og garanti for, at det nok skulle gå alligevel, når de andre var med. Jeg kunne sørge for, at det ville blive håndteret på en overskuelig måde, hvis der skete noget uforudset. Du skal langsomt gøre dem klar til det uforudsete,« siger han.

Det kan børnene nemmere klare, hvis de fysiske og mentale rammer er til det.

»Det gælder om at lave et pædagogisk miljø, hvor de angste børn kan søge ud. Der skal være små rum, hvor de kan være lidt i fred i små grupper. Samtidig skal der være accept af deres lidt mere stille facon,« tilføjer han.

Mange af de angste børn, Poul Andersen har arbejdet med, har oplevet voldsomme ting, som har udløst angsten. Nogle har oplevet omsorgssvigt eller vold og frygter derfor helt konkret at møde den, der har udøvet volden.

En har et familiemedlem med en svær ADHD. Det angste barn er simpelthen bange derhjemme, og den adfærd har forplantet sig til omgangen med andre børn.

»Han er utryk ved andre børn. De kan udfordre ham på forskellige måder. Det er på et niveau, så hvis vi spiller Ludo, skal han være helt sikker på, at ingen hoverer. Der skal være garanti for, at det ikke sker, hvilket kræver, at der er en voksen med,« fortæller Poul Andersen.

SVÆRE AT IDENTIFICERE. Langt fra alle angste børn har dog været udsat for noget slemt. Og en del af dem er svære at identificere.

»Efterhånden som jeg har arbejdet med angste børn fra specialklasser, har jeg fået øje på, at der også sidder angste børn i normalklasserne. Ofte sidder de og putter sig og er bange for at blive trukket frem, mens andre bliver uddadreagerende og slår. De beskytter sig mod deres egen angst ved at slå andre. Begge grupper har brug for hjælp, hvis de skal være klar til at modtage læring, som i bund og grund er formålet på en skole,« siger Poul Andersen og tilføjer:

»Nogle børn ved ikke, at de er angste, men undlader at gøre forskellige ting på grund af angst. Det er vigtigt at få det afklaret,« siger han.

Børnene rykker sig mest, når forældrene er aktive medspillere.

»Forældrekontakten er endnu vigtigere, end når det handler om sociale eller faglige problemer. Forældrene skal ligesom barnet acceptere angsten og anerkende, at den forhindrer barnet i at gøre en masse ting. Men de fleste forældre er helt klar over, at angsten styrer en del af børnenes liv,« siger Poul Andersen. ■

SFO-pædagog Poul Andersen har 25 års erfaring med angste børn. Tålmodighed og accept er afgørende elementer i hans arbejde. Foto: Jens Hasse